

สถานการณ์การผลิตและการค้าปลานิลและผลิตภัณท์ในช่วง 6 เดือนแรก ปี 2563

เกวลิน หนูฤทธิ์
กลุ่มเศรษฐกิจการประมง
กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง

1. สถานการณ์การผลิต

ข้อมูลเบื้องต้นผลผลิตปลานิลจากการเพาะเลี้ยงใน ปี 2562 ปริมาณ 213,871 ตัน บนเนื้อที่เลี้ยงปลานิลทั้งประเทศ 445,778 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 480 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2561 พบว่า ผลผลิตลดลง ร้อยละ 1.3 เนื้อที่เลี้ยงลดลง ร้อยละ 0.3 และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลง ร้อยละ 1.0 (ตารางที่ 1) โดยผลผลิตปลานิลในปี 2562 ลดลง เนื่องจากเกษตรกรประสบภัยแล้งเร็วและยาวนานกว่าปี 2561 ส่งผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อน อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีน้อย ประกอบกับช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน เกษตรกรประสบกับพายุไต้ฝุ่นและคาจิกิ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือบางจังหวัด ส่งผลให้ผลผลิตปลานิลเสียหาย ทำให้ผลผลิตปลานิลระดับประเทศลดลง

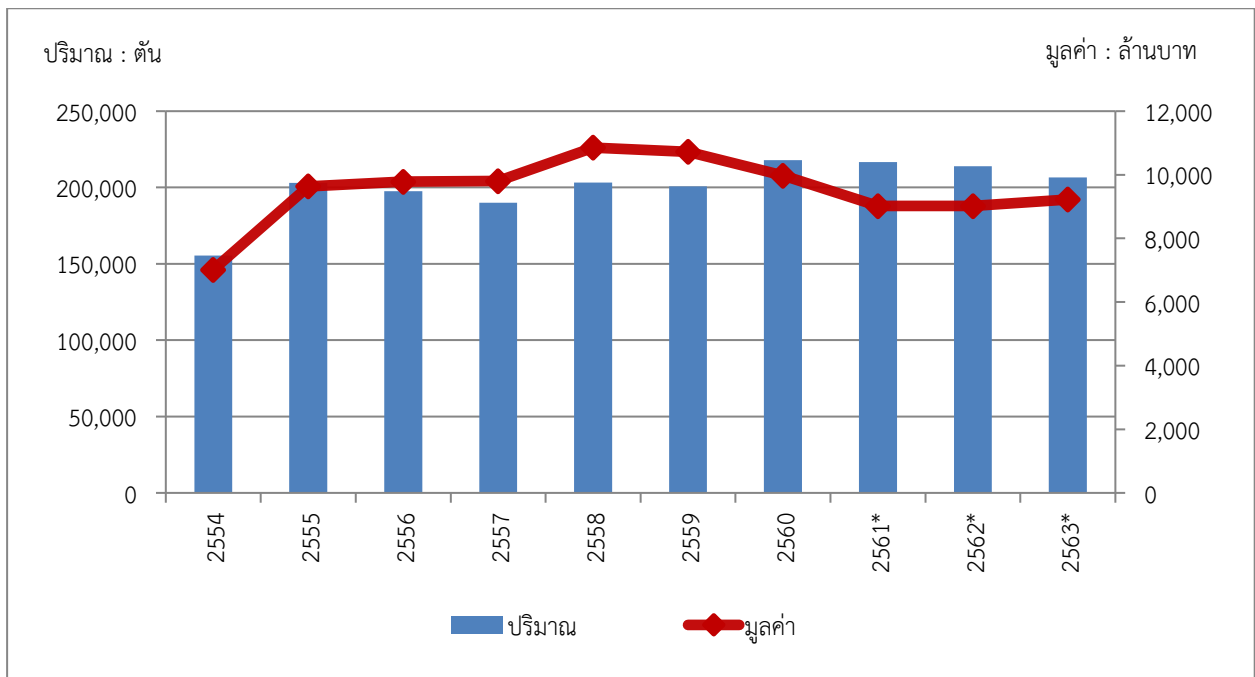
สำหรับเนื้อที่เลี้ยงปลานิลในปี 2563 คาดว่าลดลง เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้ง ส่งผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อนและแหล่งน้ำตามธรรมชาติไม่เพียงพอต่อการเลี้ยง แต่สำหรับพื้นที่เลี้ยงทางภาคใต้ สถานการณ์ภัยแล้งยังไม่รุนแรงเหมือนภาคอื่นๆ ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเลี้ยง สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลงเมื่อเทียบกับปี 2562 เพราะสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยเกิดภัยแล้งหลายพื้นที่ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงในรอบต่อไป เกษตรกรจำเป็นต้องชะลอการเลี้ยง ลดรอบการเลี้ยง หรือลดอัตราการปล่อยลูกพันธุ์ลง ส่งผลให้ผลผลิตภาพรวมทั้งประเทศลดลง คาดว่าผลผลิตปลานิลในปี 2563 อยู่ที่ 206,576 ตัน ลดลงร้อยละ 3.4

ตารางที่ 1 ผลผลิต เนื้อที่เลี้ยง และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ปลานิล ปี 2554-2563*

ปี	ผลผลิต		เนื้อที่เลี้ยง		ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	
	ตัน	%Δ	ไร่	%Δ	กก./ไร่	%Δ
2554	155,544		405,335		384	
2555	203,029	30.5%	450,699	10.1%	450	17.4%
2556	197,595	-2.7%	439,854	-2.5%	449	-0.3%
2557	189,946	-3.9%	425,786	-3.3%	446	-0.7%
2558	203,227	7.0%	435,252	2.2%	467	4.7%
2559	200,764	-1.2%	437,437	0.5%	459	-1.7%
2560	217,928	8.5%	457,954	4.5%	476	3.7%
2561*	216,607	-0.6%	447,012	-2.4%	485	1.8%
2562*	213,871	-1.3%	445,778	-0.3%	480	-1.0%
2563*	206,576	-3.4%	437,810	-1.8%	472	-1.7%

ที่มา : กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง

หมายเหตุ : * ข้อมูลเบื้องต้น (คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลด้านการเกษตร ณ เดือนมิถุนายน 2563)



ภาพที่ 1 ปริมาณและมูลค่าผลผลิตพริกจากการเพาะเลี้ยงพริกปี 2554-2563*

2. สถานการณ์ราคา

2.1 ราคาที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม

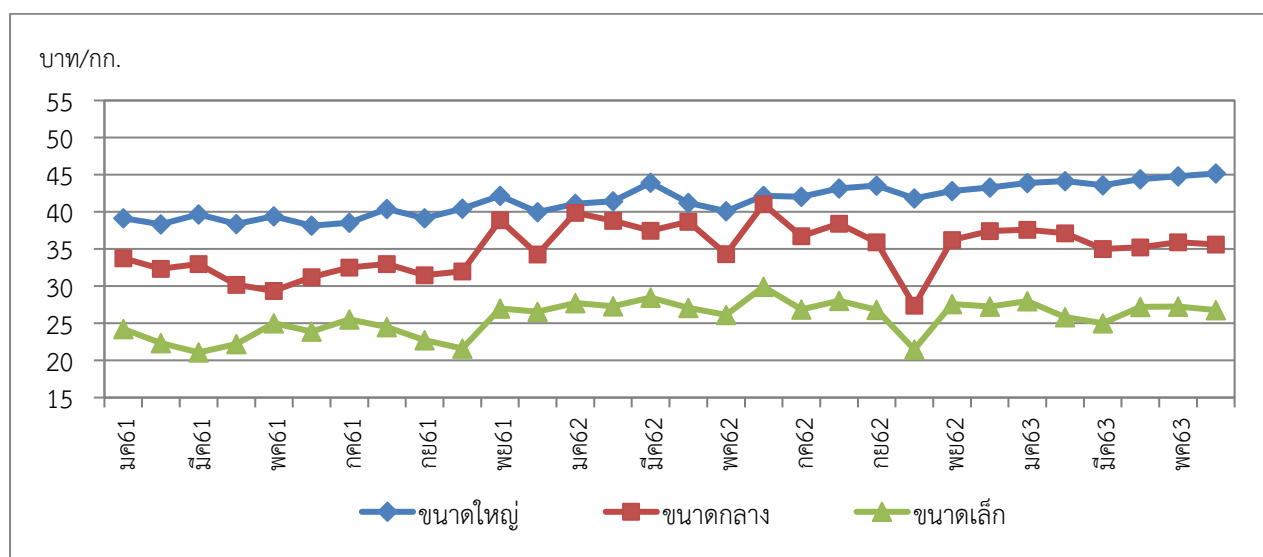
ราคาพริกที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์มเฉลี่ย ภาคกลางในช่วง 6 เดือนแรกปี 2563 ขนาดเล็ก 26.67 บาท/กก. ขนาดกลาง 36.08 บาท/กก. และขนาดใหญ่ 44.33 บาท/กก. โดยขนาดเล็กและขนาดกลางปรับตัวลดลง ร้อยละ 3.9 และ 6.0 ขณะที่ขนาดใหญ่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ผู้ค้าลดปริมาณการซื้อขายลง ผลผลิตพริกตกค้างอยู่ที่ฟาร์มเกษตรกรเป็นจำนวนมาก รวมทั้งผลผลิตที่เกษตรกรวางแผนผลิตเพื่อจะนำออกมาจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เมื่อภาครัฐเลื่อนวันหยุดในช่วงเทศกาลดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ระยะต่อมาเมื่อภาครัฐเริ่มออกมาตรการผ่อนปรนร้านอาหาร ตลาดสด สามารถดำเนินกิจการได้ตามปกติ ผลผลิตเริ่มทยอยมาสู่ตลาดมากขึ้น ส่งผลให้ราคาพริกในเดือนมิถุนายนปรับตัวลดลงทั้งขนาดเล็กและขนาดกลาง ยกเว้นขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นขนาดที่ตลาดมีความต้องการสูง (ตารางที่ 2 และภาพที่ 2)

ตารางที่ 2 ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม ภาคกลาง ปี 2562-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดเล็ก (5 ตัวขึ้นไป/กก.)			ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	27.71	28.00	1.0%	39.87	37.60	-5.7%	41.07	43.89	6.9%
ก.พ.	27.29	25.83	-5.3%	38.82	37.12	-4.4%	41.44	44.13	6.5%
มี.ค.	28.48	25.00	-12.2%	37.47	35.00	-6.6%	43.95	43.57	-0.9%
เม.ย.	27.08	27.19	0.4%	38.67	35.21	-8.9%	41.23	44.41	7.7%
พ.ค.	26.13	27.25	4.3%	34.33	35.90	4.6%	40.11	44.79	11.7%
มิ.ย.	29.92	26.77	-10.5%	41.04	35.62	-13.2%	42.16	45.17	7.1%
ก.ค.	26.87			36.73			42.04		
ส.ค.	28.05			38.40			43.18		
ก.ย.	26.84			35.94			43.54		
ต.ค.	21.50			27.37			41.83		
พ.ย.	27.58			36.20			42.83		
ธ.ค.	27.25			37.42			43.28		
เฉลี่ย	27.06	26.67		36.86	36.08		42.22	44.33	
รวม 3 เดือน	27.83	26.28	-5.6%	38.72	36.57	-5.5%	42.15	43.86	4.1%
รวม 6 เดือน	27.77	26.67	-3.9%	38.37	36.08	-6.0%	41.66	44.33	6.4%
รวม 9 เดือน	27.60			37.92			42.08		
รวม 12 เดือน	27.06			36.86			42.22		

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร



ภาพที่ 2 ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม ภาคกลาง ปี 2561-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

2.2 ราคาขายส่ง

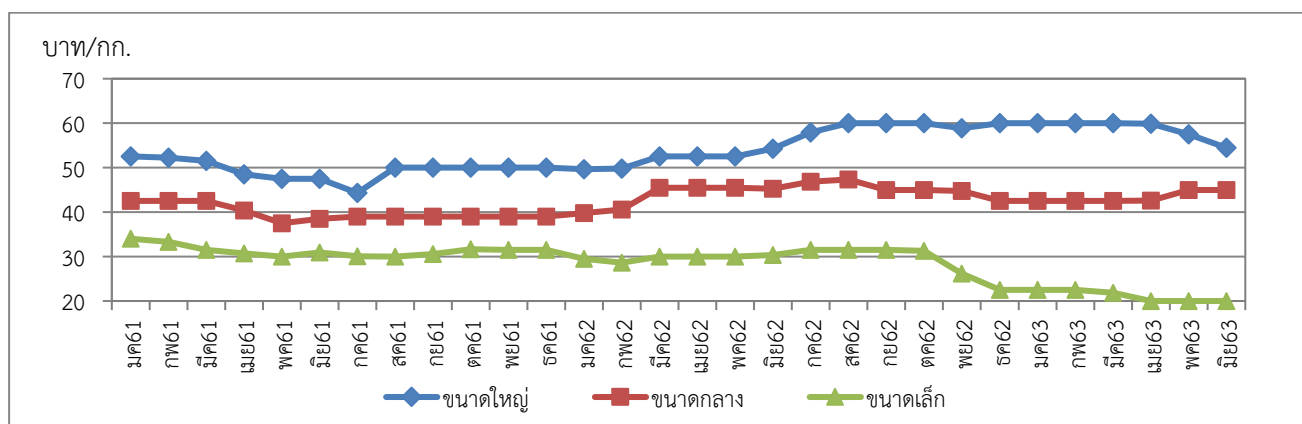
ราคาขายส่ง ณ ตลาดไท ในช่วง 6 เดือนแรก ปี 2563 ปลูกขนาดเล็ก 21.15 บาท/กก. ขนาดกลาง 43.55 บาท/กก. และขนาดใหญ่ 58.65 บาท/กก. โดยขนาดเล็กและขนาดกลางปรับตัวลดลง ร้อยละ 28.9 และ 0.8 ตามลำดับ ขณะที่ขนาดใหญ่ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 (ตารางที่ 3 และภาพที่ 3)

ตารางที่ 3 ราคาขายส่ง ปี 2562-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดเล็ก (5 ตัวขึ้นไป/กก.)			ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	29.52	22.50	-23.8%	39.81	42.50	6.8%	49.65	60.00	20.8%
ก.พ.	28.66	22.50	-21.5%	40.59	42.50	4.7%	49.80	60.00	20.5%
มี.ค.	30.00	21.88	-27.1%	45.50	42.50	-6.6%	52.50	60.00	14.3%
เม.ย.	30.00	20.00	-33.3%	45.50	42.60	-6.4%	52.50	59.90	14.1%
พ.ค.	30.00	20.00	-33.3%	45.50	45.00	-1.1%	52.50	57.50	9.5%
มิ.ย.	30.35	20.00	-34.1%	45.27	45.00	-0.6%	54.25	54.50	0.5%
ก.ค.	31.50			46.83			57.92		
ส.ค.	31.50			47.34			60.00		
ก.ย.	31.50			45.00			60.00		
ต.ค.	31.30			45.00			60.00		
พ.ย.	26.21			44.75			58.86		
ธ.ค.	22.50			42.50			60.00		
เฉลี่ย	29.42	21.15		44.47	43.35		55.67	58.65	
รวม 3 เดือน	29.39	22.29	-24.2%	41.97	42.50	1.3%	50.65	60.00	18.5%
รวม 6 เดือน	29.76	21.15	-28.9%	43.70	43.55	-0.8%	51.87	58.65	13.1%
รวม 9 เดือน	30.34			44.59			54.35		
รวม 12 เดือน	29.42			44.47			55.67		

ที่มา : www.talaadthai.com



ภาพที่ 3 ราคาขายส่งปลานิล ณ ตลาดไท ปี 2561-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

2.3 ราคาขายปลีก

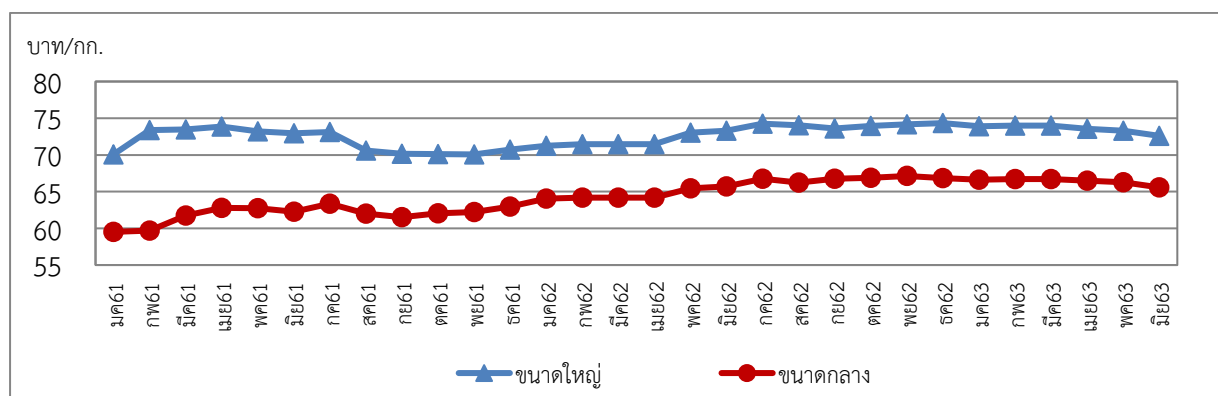
ราคาขายปลีกที่ผู้บริโภคซื้อ ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร ในช่วง 6 เดือนแรกปี 2563 ปลายินขนาดกลาง 66.41 บาท/กก. และปลายินขนาดใหญ่ 73.56 บาท/กก. โดยทั้งสองขนาดปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 และ 2.2 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 (ตารางที่ 4 และภาพที่ 4)

ตารางที่ 4 ราคาขายปลีก ปี 2562-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	64.07	66.61	4.0%	71.26	73.89	3.7%
ก.พ.	64.18	66.73	4.0%	71.48	74.00	3.5%
มี.ค.	64.18	66.73	4.0%	71.48	74.00	3.5%
เม.ย.	64.18	66.50	3.6%	71.48	73.57	2.9%
พ.ค.	65.43	66.27	1.3%	73.02	73.29	0.4%
มิ.ย.	65.72	65.59	-0.2%	73.29	72.59	-1.0%
ก.ค.	66.74			74.27		
ส.ค.	66.23			74.05		
ก.ย.	66.74			73.62		
ต.ค.	66.90			73.95		
พ.ย.	67.13			74.16		
ธ.ค.	66.84			74.33		
เฉลี่ย	65.70	66.41		73.03	73.56	
ไตรมาสที่ 1	64.14	66.69	4.0%	71.41	73.96	3.6%
ไตรมาสที่ 2	64.63	66.41	2.8%	72.00	73.56	2.2%
ไตรมาสที่ 3	65.27			72.66		
ไตรมาสที่ 4	65.70			73.03		

ที่มา : <http://www.price.moc.go.th>



ภาพที่ 4 ราคาขายปลีกปลายิน ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร ปี 2560-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

3. สถานการณ์การค้าของประเทศไทย

3.1 การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ช่วง 6 เดือนแรก ปี 2563 ปริมาณ 3,602.2 ตัน คิดเป็นมูลค่า 123.0 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง 33.8% และ 41.2% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 รูปแบบผลิตภัณฑ์ปลานิลที่ส่งออกมากที่สุด คือ ปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง คิดเป็นสัดส่วน 67.6% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา คือ ปลาสตแช่เย็น 17.0% ปลามีชีวิต 9.0% และเนื้อปลาแช่แข็ง 6.4% ตามลำดับ (ตารางที่ 5 และภาพที่ 5) โดยมีตลาดหลัก คือ กลุ่มตะวันออกกลาง 32.9% กลุ่มอาเซียน 26.0% กลุ่มสหภาพยุโรป 17.7% สหรัฐอเมริกา 17.3% ญี่ปุ่น 3.0% และอื่นๆ 3.1% (ภาพที่ 6) การส่งออกปลานิลของไทยลดลง เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ที่เกิดขึ้นกับประเทศผู้นำเข้าหลักหลายประเทศ ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งค่า ซึ่งมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกของไทย ทำให้ราคาปลานิลไทยสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง ดังนั้นไทยควรมองหาตลาดใหม่ ๆ เพิ่มเติม เช่น ตลาดในกลุ่มอาเซียน และตลาดที่มีแนวโน้มเพิ่มการบริโภคปลานิล เช่น เม็กซิโก ซาอุดีอาระเบีย แคนาดา โกลด์โคสต์ และรัสเซีย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การส่งออกปลานิลในปี 2563 คาดว่าน่าจะปรับตัวลดลงตามภาวะเศรษฐกิจของโลก

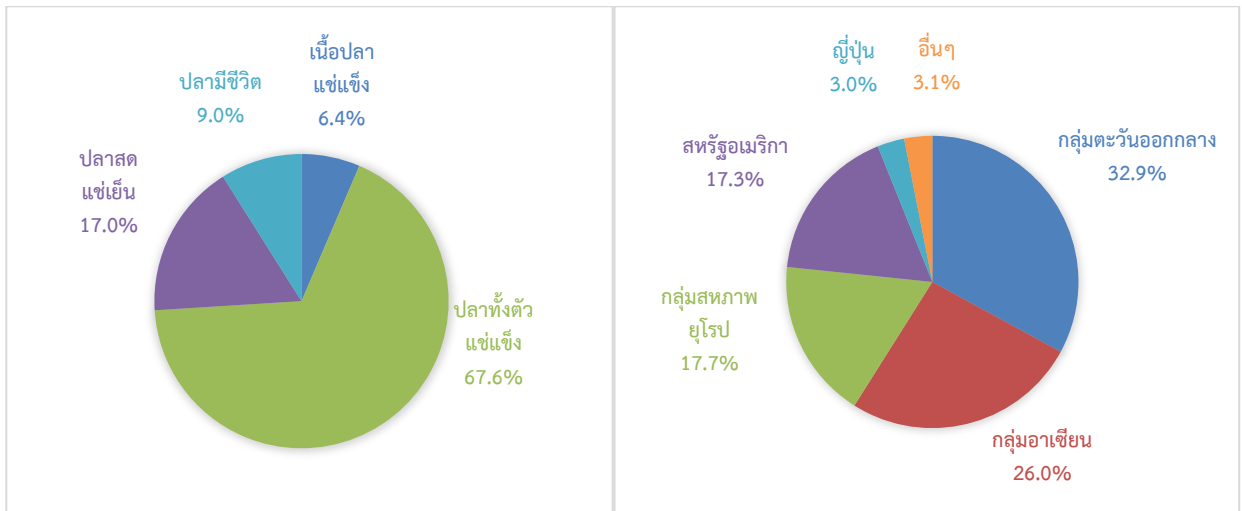
ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลานิลของประเทศไทย ปี 2562-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

ลำดับที่	รายการ	ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท					
		2562 (ม.ค.-มิ.ย.)		2563 (ม.ค.-มิ.ย.)		% การเปลี่ยนแปลง	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	ปลาทั้งตัวแช่แข็ง	3,366.8	152.6	1,542.1	83.1	-54.2%	-45.5%
2	เนื้อปลาแช่แข็ง	141.7	17.5	49.8	7.9	-64.9%	-54.9%
3	ปลาสตแช่เย็น	1,439.2	21.0	1,828.9	21.0	27.1%	0.0%
4	เนื้อปลาแช่เย็น	-	-	0.4	-	-	-
5	ปลามีชีวิต	494.3	18.1	181.0	11.0	-63.4%	-39.2%
รวม		5,442.0	209.2	3,602.2	123.0	-33.8%	-41.2%

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

รหัสพิกัดปลานิลและผลิตภัณฑ์ :

03019940003	ปลานิลมีชีวิต	03027100001	ปลานิลทั้งตัวแช่เย็น	03032300000	ปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง
03043100001	เนื้อปลานิลฟิลเลแช่เย็น	03045100002	เนื้อปลานิลแบบอื่นๆแช่เย็น	03046100000	เนื้อปลานิลฟิลเลแช่แข็ง
03049300003	เนื้อปลานิลแบบอื่นๆแช่แข็ง	03055990003			



ภาพที่ 5 สัดส่วนมูลค่ารูปแบบผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยส่งออก ปี 2563 (ม.ค.-มิ.ย.) ภาพที่ 6 สัดส่วนมูลค่าส่งออกพลาสติกไทยไปยังประเทศต่างๆ ปี 2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

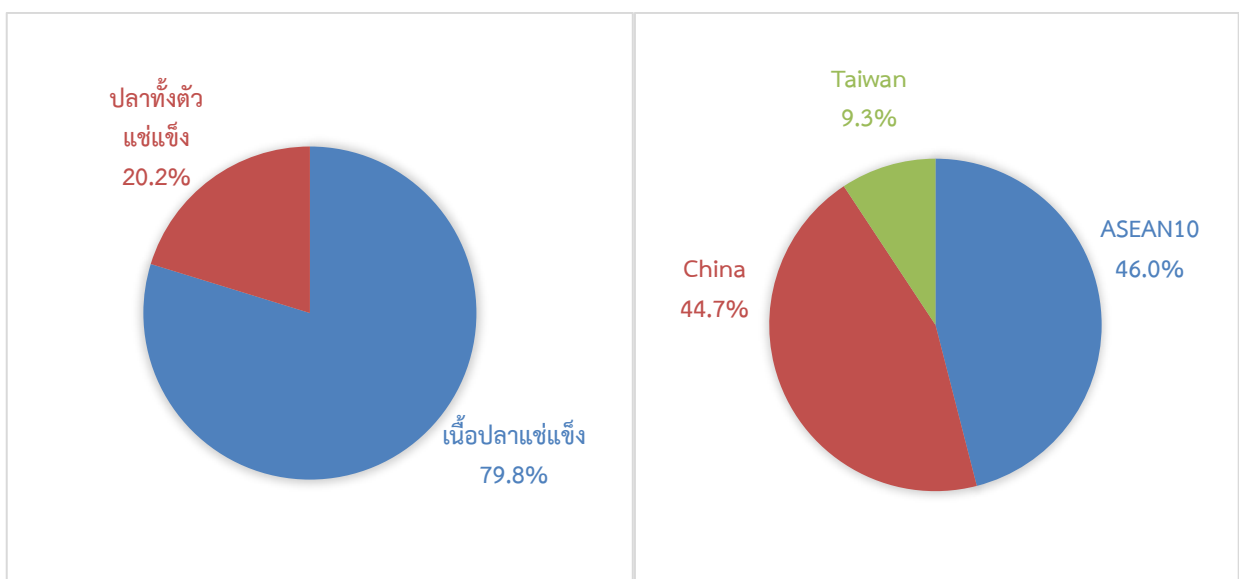
3.2 การนำเข้า

ปริมาณการนำเข้าพลาสติกและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยในช่วง 6 เดือนแรก ปี 2563 ปริมาณ 544.0 ตัน คิดเป็นมูลค่า 49.9 ล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าลดลง ร้อยละ 5.2 และ 17.9 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปี 2562 โดยมีรูปแบบนำเข้า ได้แก่ เนื้อพลาสติกแข็ง ร้อยละ 79.8 และพลาสติกชนิดอื่น ร้อยละ 20.2 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ 6 และภาพที่ 7) ตลาดนำเข้าหลักมาจากกลุ่มประเทศอาเซียน 46.0% จีน 44.7% และได้หวัน 9.3% ตามลำดับ (ภาพที่ 8)

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าพลาสติกของประเทศไทย ปี 2562-2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

ลำดับที่	รายการ	2562 (ม.ค.-มิ.ย.)		2563 (ม.ค.-มิ.ย.)		% การเปลี่ยนแปลง	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	เนื้อพลาสติกแข็ง	297.4	50.6	279.5	39.8	-6.0%	-21.3%
2	พลาสติกชนิดอื่น	276.7	10.2	264.5	10.1	-4.4%	-1.0%
รวม		574.1	60.8	544.0	49.9	-5.2%	-17.9%

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร



ภาพที่ 7 สัดส่วนมูลค่ารูปแบบผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไทยนำเข้า ปี 2563 (ม.ค.-มิ.ย.) ภาพที่ 8 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าพลาสติกจากประเทศต่างๆ ปี 2563 (ม.ค.-มิ.ย.)

4. ปัญหาอุปสรรค

4.1 สายพันธุ์ปลาที่มีคุณภาพดีมีไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร ขาดแคลนสายพันธุ์ปลานิลในช่วงที่มีอัตราการฟักไข่ได้ปริมาณน้อย เช่น ช่วงอุณหภูมิสูงมากในฤดูร้อน และช่วงอุณหภูมิต่ำในฤดูหนาว

4.2 การผลิตยังขาดระบบบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) ตั้งแต่โรงเพาะฟัก การอนุบาล ตลอดจนถึงกระบวนการเลี้ยงปลานิล ส่งผลให้จำนวนฟาร์มปลานิลที่ได้มาตรฐาน (GAP) มีน้อย อีกทั้งเกษตรกรขาดแรงจูงใจที่จะพัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากราคาจำหน่ายปลานิลที่ได้มาตรฐานไม่ได้มีราคาสูงขึ้น

4.3 การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนของเกษตรกรรายย่อย จึงยังคงมีการเลี้ยงรูปแบบเดิม และขาดทักษะในการแปรรูปและการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ

4.4 การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองเรื่องราคาจำหน่ายผลผลิต เนื่องจากยังขาดทักษะการจัดการด้านการตลาดในเชิงธุรกิจต้องมีการบริหารการผลิตให้ได้ปริมาณและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

4.5 สินค้าปลานิลส่วนใหญ่บริโภคภายในประเทศร้อยละ 95 และส่งออกเพียงร้อยละ 5 ในรูปปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง ซึ่งมีขนาดเล็กมูลค่าต่ำ และมีส่วนแบ่งตลาดสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้บริโภครายใหญ่ของโลกในอัตราที่ต่ำเพียงร้อยละ 1 ของมูลค่าสินค้าปลานิลทั้งหมดที่สหรัฐอเมริกานำเข้า

4.6 ปัญหาจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ผู้ค้าลดปริมาณการซื้อขายลง ทำให้ผลผลิตปลานิลที่ตกค้างอยู่ที่ฟาร์มเกษตรกรเป็นจำนวนมาก รวมทั้งผลผลิตที่จะนำออกมาจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรขายได้ปริมาณสูงสุด เมื่อภาครัฐเลื่อนวันหยุดในช่วงเทศกาลดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ไม่สามารถระบายผลผลิตออกมาจำหน่ายได้ ต่อมาระยะหลังแต่เมื่อภาครัฐผ่านปรนมาตรการต่างๆ ผลผลิตสามารถเข้าสู่ตลาดได้ตามปกติ ซึ่งในบางช่วงเวลาปริมาณออกสู่ตลาดมากเกินความต้องการก็มีผลกระทบต่อราคาปลานิล โดยเฉพาะเดือนมิถุนายน ราคาปลานิลทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางปรับตัวลดลง

5. แนวทางบริหารจัดการ

เพื่อแก้ไขปัญหาของสินค้าปลานิล กรมประมงได้มีการดำเนินการ ดังนี้

5.1 จากการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าประมง เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562 ณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีมติให้คงปริมาณสินค้าปลานิลให้คงอยู่ในระดับประมาณ 200,000 ตันต่อปี เพื่อป้องกันมิให้ผลผลิตออกมัล้นตลาดจนกระทบต่อราคา

5.2 กรมประมงมีการพัฒนาสายพันธุ์จิตรลดา 3 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีคุณภาพดี และเกษตรกรมีความต้องการ กรมประมงจึงเร่งดำเนินการผลิตพ่อแม่พันธุ์ที่มีคุณภาพให้โรงเพาะฟักทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตลูกพันธุ์คุณภาพดีแก่เกษตรกรต่อไป

5.3 กรมประมงได้ดำเนินโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ปลานิล) ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้จัดทำมาตั้งแต่ปี 2558-2563 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการเลี้ยงยกระดับมาตรฐานฟาร์มเลี้ยง และส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพิ่มการแปรรูปให้หลากหลายและให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ต้องการของตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่า

5.4 โครงการพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Smart Farmer เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลานิล โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วย เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการเลี้ยง ส่งเสริมให้เกษตรกรเป็นทั้งผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป และจัดจำหน่ายผลผลิต ทั้งนี้ภาครัฐสนับสนุนในรูปกลุ่มเกษตรกรส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

5.5 สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ผลผลิตปลานิลตกค้างอยู่ที่ฟาร์มเกษตรกรเป็นจำนวนมาก ดังนั้น กรมประมงได้สร้างระบบสั่งจองสินค้าสัตว์น้ำ (Fisheries Shop) ให้กับผู้บริโภคที่สนใจทำการสั่งจองซื้อสินค้าสัตว์น้ำ และกลุ่มเกษตรกรนำสินค้ามาส่งให้กับผู้สั่งจองที่กรมประมง เพื่อระบายผลผลิตที่ตกค้างที่บ่อ รวมทั้งส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าผ่านทางตลาดออนไลน์มากขึ้น

5.6 แผนพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลานิล ปี 2563-2567 ประกอบด้วย

1) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะและปรับปรุงพันธุ์ และพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยง พัฒนาสายพันธุ์ปลานิลทนโรคตามฤดูกาลและสายพันธุ์ปลานิลทนเค็ม พัฒนาวัคซีนเพื่อป้องกันโรค

2) การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าปลานิล โดยพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลการเพาะเลี้ยงปลานิล ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลความรู้ข้อมูลด้านการเพาะเลี้ยงปลานิล และผู้บริโภคเข้าถึงข้อมูลแหล่งผลิต โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-learning, Application) และสนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าปลานิล

3) การพัฒนางานวิจัย โดยจัดทำงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการเลี้ยงที่ให้ผลผลิตสูง ส่งเสริมรูปแบบการเลี้ยงที่ใช้ต้นทุนต่ำ

4) การเพิ่มศักยภาพการตลาดของปลานิล โดยการส่งเสริมภาพลักษณ์และการบริโภคสินค้าปลานิล ทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าปลานิล และส่งเสริมการตลาดสินค้าปลานิล

แหล่งที่มาของข้อมูล :

1. สถิติผลผลิตปลานิล : กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง, กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลด้านการเกษตร ณ มิถุนายน 2563
2. ราคาปลานิล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ตลาดไท, กระทรวงพาณิชย์
3. สถิติการส่งออกและนำเข้าปลานิลของประเทศไทย : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ, กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง
4. เอกสารโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
5. เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าประมง

